

ESTETIKA FALSAFASI VA GO‘ZALLIK MUAMMOSI

Sultonova Zilolaxon Otamirza qizi

Andijon davlat pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada estetika falsafasining mazmun-mohiyati, uning go‘zallik tushunchasi bilan uzviy bog‘liqligi hamda inson hayotidagi o‘rni tahlil qilindi. Go‘zallikning falsafiy, madaniy va ijtimoiy jihatlari yoritilib, estetik tafakkurning jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati ochib berildi. Shuningdek, milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida go‘zallikni anglash masalalari muhokama qilindi.

Аннотация: В данной статье анализируется сущность философии эстетики, её неразрывная связь с понятием красоты и её роль в жизни человека. Выделяются философские, культурные и социальные аспекты красоты, раскрывается важность эстетического мышления в развитии общества. Также обсуждаются вопросы понимания красоты на основе национальных и универсальных ценностей.

Abstract: This article analyzes the essence of the philosophy of aesthetics, its inextricable connection with the concept of beauty, and its role in human life. The philosophical, cultural, and social aspects of beauty are highlighted, and the importance of aesthetic thinking in the development of society is revealed. The issues of understanding beauty based on national and universal values are also discussed.

Kalit so‘zlar: Estetika, go‘zallik, falsafa, estetik ong, san‘at, qadriyat, did, uyg‘unlik, madaniyat

Ключевые слова: эстетика, красота, философия, эстетическое сознание, искусство, ценность, вкус, гармония, культура

Keywords: Aesthetics, beauty, philosophy, aesthetic consciousness, art, value, taste, harmony, culture

Bugungi kunda estetik tafakkur va go‘zallik masalalari jamiyat rivojida muhim o‘rin tutmoqda. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta‘kidlaganidek: “Madaniyat va san‘at – xalqning ma‘naviy qiyofasini belgilaydigan muhim omildir”¹. Ushbu fikr estetika va go‘zallikning jamiyat hayotidagi o‘rnini yaqqol ko‘rsatadi. Bu g‘oya Prezidentning “Yangi O‘zbekiston strategiyasi” asarida bayon etilgan bo‘lib, 2021-yilda “O‘zbekiston” nashriyotida chop etilgan. Estetika falsafasi qadim zamonlardan buyon insoniyatni o‘ylantirib kelayotgan muammolardan biri bo‘lib, go‘zallikni anglash, baholash va yaratish jarayonlarini o‘rganadi. Estetika – bu falsafaning go‘zallik, san‘at va estetik ongni o‘rganuvchi sohasi hisoblanadi. U insonning borliqni estetik idrok etishi, go‘zallikni his qilishi va baholash mezonlarini shakllantiradi. Estetika qadimgi yunon faylasuflari davridayoq shakllana boshlagan. Masalan, “Platon go‘zallikni abadiy va o‘zgarmas g‘oya sifatida talqin qilgan bo‘lsa, Aristotel uni tartib, uyg‘unlik va me‘yor bilan bog‘lagan”². Go‘zallik muammosi estetikaning markaziy masalasi hisoblanadi. Go‘zallik – bu inson ongida shakllanadigan, borliqdagi uyg‘unlik va mukammallikni aks ettiruvchi tushunchadir. U nafaqat tashqi ko‘rinish, balki ichki mazmun, ma‘naviy boylik bilan ham bog‘liq. Shu sababli go‘zallik subyektiv va obyektiv xususiyatlarga

¹ Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi, 2021.

² Aristotel, Poetika; Platon, Davlat.

ega. Estetik qadriyatlar jamiyat rivojiga katta ta'sir ko'rsatadi. Inson go'zallikni anglash orqali atrof-muhitga nisbatan mehr, e'tibor va mas'uliyat hissini shakllantiradi. San'at asarlari esa estetik ongni rivojlantirishning muhim vositasi hisoblanadi. Masalan, "adabiyot, musiqa va tasviriy san'at inson ruhiyatiga ta'sir qilib, unda yuksak did va ma'naviy qadriyatlarni shakllantiradi³. Zamonaviy jamiyatda estetika nafaqat san'at bilan bog'liq, balki kundalik hayotda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Shaharsozlik, dizayn, kiyinish madaniyati kabi sohalarda ham estetik mezonlar muhim rol o'ynaydi. Bu esa go'zallikning inson hayotining barcha jabhalariga kirib borganligini ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, estetika falsafasi insonning go'zallikni anglash, his etish va yaratish qobiliyatini o'rganadi. Go'zallik esa inson hayotining ajralmas qismi bo'lib, uning ma'naviy kamolotiga xizmat qiladi. Estetik tafakkur rivojlangan jamiyatda madaniyat va san'at yuksak darajada bo'ladi. Shuning uchun ham bugungi kunda estetika masalalariga e'tibor qaratish muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. Aristotel. Poetika. – Toshkent: G'afur G'ulom nashriyoti, 1980.
3. Platon. Davlat. – Toshkent: Fan nashriyoti, 2005.
4. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
5. Abdurahmonov A. Estetika asoslari. – Toshkent: Universitet nashriyoti, 2015.

---

³ Abdurahmonov A. Estetika asoslari, 2015.